

Posudek na diplomovou práci

Posudek vedoucího diplomové práce

Působení individualizované výuky na vybrané aspekty kognice a motivace,

kteřou předkládá Bc. Daniel Patzelt

Autor předložené práce si zvolil téma, s nímž měl dlouholeté praktické zkušenosti, sám patřil mezi lektory, kteří v rámci neziskové organizace pracovali s dětmi a dospívajícími a nabízeli jim doučování, ale zároveň se rozhodl na problematiku veskrze školní podívat optikou psychologie učení, přesněji kognitivních procesů nutných k učení. Skutečnost, že pracoval s reálnými klienty a lektory v reálném čase, kdy doučování probíhalo, kladla nemalé nároky na zpracování této diplomové práce. Bylo zapotřebí klienty průběžně sledovat, monitorovat jejich pokroky, spolupracovat s nimi a současně bylo pro realizaci výzkumu nutné trpělivě čekat, až se naskytne jedinci, kteří budou ochotní se do výzkumného projektu zapojit. Kompletní realizace celé diplomové práce proto trvala bezmála dva roky, vyžadovala úsilí i systematickou a důslednou práci autora.

Teoretická část práce je rozdělena do tří kapitol. Autor si pro výzkumnou část zvolil diagnostickou baterii CAS2, jejímž východiskem je teorie kognitivních procesů PASS. Z těchto důvodů je také první kapitola věnována tomuto tématu a snaží se poukázat na souvislosti mezi kognicí a procesy učení, jak jsou chápány ve školním prostředí. Kapitola je doplněna o poznatky ze sféry paměti a exekutivních funkcí, neboť ty jsou sledovány baterií CAS2 a je s nimi pracováno při interpretaci výsledků. S ohledem na cílovou skupinu výzkumného projektu se druhá kapitola zaměřuje na školní neúspěch a jeho příčiny. Třetí kapitola se pak věnuje problematice doučování. Pokládám za pozoruhodné, jaké výzkumné studie autor k uvedenému tématu objevil. Ač se téma doučování může zdát na první pohled psychologii poněkud vzdálené, informace prezentované v této kapitole čtenáře přesvědčí, že si zaslouží pozornost i mezi odborníky z řad psychologie. Obzvláště pokud na něj nahlédneme v kontextu kognitivních procesů.

Teoretická část práce je sepsána přehledně a srozumitelně. Autor pracuje s množstvím pramenů, některé jsou možná zbytečně učebnicového charakteru, v některých pasážích je více zdrojů z české produkce, ale autor to následně vykompenzoval především ve třetí kapitole. Názvy některých kapitol jsou snad až příliš obecné (Učení, Paměť, Nuda, Strach...). V textu se však čtenář dozví, jak téma souvisí s předloženou prací.

Empirická část je zpracována za využití kvalitativní metodologie. Autor dlouhodobě sledoval osm klientů organizace Lata. Ve všech případech se jednalo o dospívající, kteří řešili nezdary při středoškolském studiu. Autor si stanovil šest výzkumných otázek a následně analýzou dat dospěl k deseti specifickým oblastem, jimiž lze dokladovat zdroje školního neúspěchu i vývoj sledovaných respondentů v průběhu doučování. Mimo tato kvalitativní data využil již zmíněnou diagnostickou baterii CAS2. V této souvislosti stojí za pozornost, že kromě samotné zakázky související s potřebou doučování konkrétního vyučovacího předmětu, umožnila diagnostika baterií CAS2 stanovit oblasti kognitivních procesů, jež si zaslouží specifický trénink a je žádoucí se na ně v průběhu práce s klienty zaměřit. Je zajímavé, že tímto cíleným rozvojem kognitivních procesů u mnohých klientů skutečně došlo ke změnám ve způsobech práce s informacemi. Nešlo tedy jen o rozšíření znalostí a dovedností školního

charakteru, ale systematické posilování kognitivních procesů, jež s učením souvisejí. Baterie CAS2 si přesně toto klade za cíl, navíc byla pro Českou republiku standardizována a vydána jen krátce předtím, než s ní autor začal pracovat. To znamená, že výzkumná zjištění mohou přinášet zajímavé informace také o využití CAS2 v českém prostředí.

Empirická část práce je členěna do tradiční formy výzkumného sdělení. V souladu s kvalitativní metodologií je popsán způsob analýzy rozhovorů a zjištění jsou dokladována přímými citacemi respondentů. Pro lepší přehlednost jsou výsledky shrnuty v samostatné kapitole, za níž následuje několikastránková diskuse, ve které jsou získaná data konfrontována s výzkumy jiných autorů, jsou zmíněny i limity práce a možnosti dalšího využití tohoto tématu, není opominuta ani informace o etických aspektech výzkumu.

Na závěr otázky: Jaká doporučení vyplývají ze zjištěných výsledků pro lektory zapojené do doučování v projektech organizace Lata? Jak lze propojit čistě výukovou složku doučování s cílenou podporou kognice? Co nám získaná zjištění říkají o využití baterie CAS2 v poradenském prostředí?

Bc. Daniel Patzelt předložil práci, která splňuje požadavky kladené na diplomové práce. Doporučuji, aby se stala předmětem obhajoby na katedře psychologie FF UK v Praze.

Doporučené hodnocení: výborně

Praha 14. 5. 2019

PhDr. Lenka Krejčová, Ph. D.